Nr 22

av herr Börjesson i Falköping
om granskningsmyndighet för boutredningsmannaarvode m. m.

I lag föreskrivs inte om någon särskild ordning i vilken arvode och kostnadsersättning för boutredningsman skall bestämmas. Stadgandet om talan å boutredningsmannens förvaltning äger i stället tillämpning. Om ett boutredningsarvode är oskäligt kan jämkning ifrågakomma enligt allmänna avtalsrättsliga regler.

Vid sin prövning skall rätten enligt förarbetena till lagen fästa avseende vid det arbete som uppdraget krävt och den tid som åtgått, men i betraktande kommer jämväl den skicklighet varmed boutredningen genomförts. I viss mån kan boets omfattning öva inflytande på arvodesbeloppet. Detta får emellertid inte sättas i omedelbar relation till behållningen i boet, så att beloppet i verkligheten bestämmes i form av viss procent på det behållna dödsboet i stället för, såsom sig bör, efter en uppskattning av förvaltningens omfattning. Inte heller får arvodet utgå för tid efter den som boutredningen varar.

Denna redogörelse ingick i bland annat lagutskottets utlåtande 1974:20 över en motion om bedömning av skälighet i boutredningsmans arvode m. m. I motionen påtalades fall där skäligheten i boutredares arvodesanspråk kunnat ifrågasättas. Ett exempel anfördes där boutredningsmannen krävt ett arvode på 21 000 kronor trots att arvodet rimligtvis inte borde ha överstigit 5 000 kronor. Det förekommer att boupptecknings arvodet ställs i relation till boets behållning snarare än till den arbetsinsats som utredningen krävt.

Även om delägare i ett dödsbo anser att det arvode som boutredningsmannen tillgodoräknat sig är oskäligt, drar han sig i de flesta fall för att gå till rätten för att om möjligt få jämkning. Det kan bero på förhållandet till den avlidne, dvs. personliga känsloskäl som avhåller vederbörande från att ställa arvodesanspråken under rättslig prövning.

Det borde beredas möjligheter för den som vill klaga över begärt arvode att vända sig exempelvis till Domstolsväsendets organisationsnämnd eller annan myndighet för att få en opartisk bedömning av arvodesfrågan, på samma sätt som advokaträkningar på begäran kan kontrolleras av Advokatsamfundet. Vederbörande kunde härigenom få en bättre grund för sin begäran om jämkning genom eventuell rättslig prövning efter att en opartisk nämnd avgivit sitt utlåtande.

Med stöd av det anförda hemställer jag

att riksdagen hos regeringen anhåller om utredning och förslag till inrättande av en granskningsmyndighet för bedömning av skälighet i boutredningsmans arvode m. m.

Stockholm den 10 januari 1975

BENGT BÖRJESSON (c)
i Falköping